

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сагсай сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БӨА-2025/059/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2025 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл Утас: 70422954 Цахим хаяг: J_aigul@yahoo.com Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Назгүл Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazgul_1972@yahoo.com
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

САГСАЙ СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ С.АРМАНБЕК ТАНАА

Дал.О.Д. № 230
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сагсай сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Сагсай сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь 2024 онд 4,459.9 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр ажиллаж, гүйцэтгэлээр 4,349.9 сая төгрөг зарцуулж, 98 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

832502000256

Бусад асуудал

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ж.АЙГУЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>174,065,734.82</u>	<u>273,245,967.21</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	61,087,759.82	115,817,544.21
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	61,087,759.82	115,817,544.21
3121	Төгрөг	61,087,759.82	115,817,544.21
31211	Төрийн сангийн харилцах	61,087,759.82	115,817,544.21
33	АВЛАГА	2,762,660.00	2,762,660.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,762,660.00	2,762,660.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	110,215,315.00	154,665,763.00
354	Хангамжийн материал	110,215,315.00	154,665,763.00
35410	Бичиг хэргийн материал	5,695,500.00	7,081,090.00
35420	Аж ахуйн материал	84,073,450.00	120,302,762.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	914,000.00
35460	Хүнсний материал	20,446,365.00	26,367,911.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>3,140,504,242.74</u>	<u>3,564,749,002.33</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,140,504,242.74	3,564,749,002.33
392	Биет хөрөнгө	3,103,140,724.39	3,527,598,969.83
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,002,510,457.00	3,097,510,457.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(280,922,373.88)	(320,833,188.46)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	271,801,609.50	583,899,387.50
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(147,242,159.05)	(191,787,588.81)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	230,416,564.00	335,617,395.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(97,063,720.18)	(116,846,980.66)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	13,000,000.00	13,000,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	11,986,890.00	11,986,890.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(749,999.97)
39217	Ном	98,653,457.00	115,802,598.23
393	Биет бус хөрөнгө	37,363,518.35	37,150,032.50
39301	Програм хангамж	2,173,239.00	2,173,239.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(773,720.65)	(987,206.50)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	35,964,000.00	35,964,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>3,314,569,977.56</u>	<u>3,837,994,969.54</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>45,447,142.94</u>	<u>177,797,713.24</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	45,447,142.94	177,797,713.24
413	Өглөг	45,447,142.94	177,797,713.24
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	36,791,307.00	175,932,713.24
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	945,806.00	1,865,000.00
4136	Бусад өглөг	7,710,029.94	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	7,710,029.94	
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>3,269,122,834.62</u>	<u>3,660,197,256.30</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,269,122,834.62	3,660,197,256.30
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,988,658,085.00	1,988,658,085.00
51101	Өмч: - төрийн	1,988,658,085.00	1,988,658,085.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	280,596,717.50	671,671,139.18
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	208,088,209.95	280,596,717.50
51220	Тайлант үеийн үр дүн	72,508,507.55	391,074,421.68
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	999,868,032.12	999,868,032.12
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>3,314,569,977.56</u>	<u>3,837,994,969.54</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан
Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,126,450,357.00	4,901,341,467.23
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	90,873,057.00	497,996,162.23
120	Нийтлэг татварын бус орлого	90,873,057.00	497,996,162.23
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	90,873,057.00	464,812,550.23
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	460,000.00	1,243,600.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	90,413,057.00	463,568,950.23
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	-	33,183,612.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,035,577,300.00	4,403,345,305.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,803,444,300.00	3,984,385,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,803,444,300.00	3,984,385,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	232,133,000.00	418,959,405.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	232,133,000.00	418,959,405.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,041,958,030.31	4,510,267,045.55
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,041,958,030.31	4,510,267,045.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,948,086,469.31	4,386,508,361.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,125,391,814.18	3,038,645,056.64
210101	Үндсэн цалин	1,441,974,005.55	1,833,871,384.23
210102	Нэмэгдэл	553,219,199.56	1,030,804,214.09
210104	Урамшуулал	130,198,609.07	170,626,558.32
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	3,342,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	259,713,036.00	515,152,449.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	176,510,500.00	354,368,003.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	20,903,836.00	38,606,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,613,300.00	12,919,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,153,200.00	16,169,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	41,532,200.00	93,089,646.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	229,878,176.00	419,762,625.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,531,176.00	14,841,005.00
210302	Түлш, халаалт	215,347,000.00	404,921,620.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,005,010.00	-
210401	Бичиг хэрэг	23,322,300.00	
210402	Тээвэр, шатахуун	3,470,870.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,211,840.00	
2105	Нормативт зардал	174,086,914.94	182,347,814.06
210502	Хоол, хүнс	174,086,914.94	182,347,814.06
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	927,027.00	100,000.00
210604	Урсгал засвар	927,027.00	100,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,390,000.00	38,439,554.23
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,390,000.00	38,439,554.23

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	112,694,491.19	192,060,862.02
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,559,600.00	86,857,871.38
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,348,000.00	
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	94,786,891.19	105,202,990.64
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	93,871,561.00	123,758,684.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	93,716,714.00	123,758,684.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	93,716,714.00	100,658,084.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	23,100,600.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	154,847.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	154,847.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	84,492,326.69	391,074,421.68
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	11,983,819.14	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	11,983,819.14	
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(11,983,819.14)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	72,508,507.55	391,074,421.68

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,036,037,300.00	4,404,588,905.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	460,000.00	1,243,600.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	460,000.00	1,243,600.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	460,000.00	1,243,600.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	460,000.00	1,243,600.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,035,577,300.00	4,403,345,305.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,803,444,300.00	3,984,385,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,803,444,300.00	3,984,385,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	232,133,000.00	418,959,405.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	232,133,000.00	418,959,405.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,925,233,971.18	4,283,980,320.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,925,233,971.18	4,283,980,320.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,825,381,124.18	4,157,943,660.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,088,941,434.18	3,035,591,300.00
210101	Үндсэн цалин	1,405,523,625.55	1,806,075,699.93
210102	Нэмэгдэл	553,219,199.56	1,059,457,341.75
210104	Урамшуулал	130,198,609.07	170,058,258.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	259,456,100.00	379,449,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	176,402,500.00	258,025,300.00

210202	Тэтгэмжийн даатгал	20,765,400.00	30,355,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,603,000.00	15,178,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,153,200.00	15,178,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	41,532,000.00	60,711,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	229,888,476.00	417,599,405.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,888,600.00	14,841,005.00
210302	Түлш, халаалт	215,999,876.00	402,758,400.00
2105	Нормативт зардал	176,537,307.00	182,988,741.68
210502	Хоол, хүнс	176,537,307.00	182,988,741.68
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,099,977.00	1,360,000.00
210604	Урсгал засвар	2,099,977.00	1,360,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,560,000.00	39,836,054.23
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,560,000.00	39,836,054.23
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,897,830.00	101,119,159.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,735,730.00	79,044,659.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	18,162,100.00	22,074,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	99,852,847.00	126,036,660.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	99,698,000.00	126,036,660.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	99,698,000.00	102,648,060.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		23,388,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	154,847.00	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	154,847.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>110,803,328.82</u>	<u>120,608,584.39</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	66,015,500.00	65,878,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	66,015,500.00	65,878,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	66,015,500.00	65,878,800.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	66,015,500.00	65,878,800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(66,015,500.00)</u>	<u>(65,878,800.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	44,787,828.82	54,729,784.39
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	16,299,931.00	61,087,759.82
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	61,087,759.82	115,817,544.21

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан Төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
----------	---------------------------------	-----------------------	-------------------	--

2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,988,658,085.00	1,009,511,812.12	208,088,209.95	3,206,258,107.07
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			9,643,780.00	9,643,780.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,988,658,085.00	1,009,511,812.12	208,088,209.95	3,206,258,107.07
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		-9,643,780.00		-9,643,780.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			72,508,507.55	72,508,507.55
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,988,658,085.00	999,868,032.12	280,596,717.50	3,269,122,834.62
2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,988,658,085.00	999,868,032.12	280,596,717.50	3,269,122,834.62
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,988,658,085.00	999,868,032.12	280,596,717.50	3,269,122,834.62
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			391,079,222.68	391,079,222.68
2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,988,658,085.00	999,868,032.12	671,675,940.18	3,660,202,057.30

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		61,087,759.82
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,459,930,205.00	4,349,859,120.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,459,930,205.00	4,349,859,120.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,323,423,505.00	4,223,822,460.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,094,344,300.00	3,035,591,300.00
210101	Үндсэн цалин	1,929,039,900.00	1,806,075,699.93
210102	Нэмэгдэл	1,016,227,700.00	1,059,457,341.75
210104	Урамшуулал	149,076,700.00	170,058,258.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	386,793,200.00	379,449,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	263,019,300.00	258,025,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	30,943,400.00	30,355,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15,471,800.00	15,178,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	15,471,800.00	15,178,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	61,886,900.00	60,711,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	417,599,405.00	417,599,405.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,841,005.00	14,841,005.00
210302	Түлш, халаалт	402,758,400.00	402,758,400.00

2105	Нормативт зардал	208,471,300.00	182,988,741.68
210502	Хоол, хүнс	208,471,300.00	182,988,741.68
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,360,000.00	1,360,000.00
210604	Урсгал засвар	1,360,000.00	1,360,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	52,585,000.00	50,140,817.93
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	700,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	51,885,000.00	50,140,817.93
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	162,270,300.00	156,693,196.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	140,120,500.00	134,618,696.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	22,149,800.00	22,074,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	136,506,700.00	126,036,660.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	136,506,700.00	126,036,660.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	113,118,100.00	102,648,060.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	23,388,600.00	23,388,600.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,459,930,205.00	4,404,588,905.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,984,385,900.00	3,984,385,900.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	3,984,385,900.00	3,984,385,900.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	418,959,405.00	418,959,405.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	418,959,405.00	418,959,405.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	56,584,900.00	1,243,600.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	700,000.00	1,243,600.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	55,884,900.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		61,087,759.82
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		115,817,544.21
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	130	135
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	90	90
620003	Үйлчлэх ажилтан	39	44
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	130	135
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	89	89
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	41	46

Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 17.7 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрч, аудитын явцад 17.7 сая төгрөгийн алдааг залруулсан.

Үүнд: 1. Аудитын тулгалтаар нийгмийн даатгалын шимтгэлийн, ХХОАТ-ын өр төлбөрийг 16.4 сая төгрөгөөр дутуу бараа үйлчилгээний зардлын өглөгийг 3346 төгрөгөөр илүү тайлагнасныг санхүүгийн тайланд залруулсан.

2. Тайлант оны үр дүнг 123.5 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасныг санхүүгийн байдлын болон үр дүн, өмчийн өөрчлөлтийн тайлангуудад залруулсан.

3. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тайлант оны гүйцэтгэлийг 7.5 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасныг залруулсан.

Энэ нь Сангийн сайдын 2025 оны А/3 дугаар тушаалаар баталсан төсөвт байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам, УСНББОУС 1 стандарт, толилуулга гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Аудитаар нийт 4.7 сая төгрөгийн зөрчил² илэрч, 0.6 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 4.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар нийт 0.6 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

1.Сургуулийн захирлын тушаалаар боловсролын тэргүүний ажилтан, яамны жуух бичгээр шагнагдсан багш нарт олгосон 4,700.0 мянган төгрөгийн, Улаанбаатар хотод болсон волейболын тэмцээнд амжилттай оролцсон багш нарт олгосон 1,600.0 мянган төгрөгийн, нийт 6,300.0 мянган төгрөгийн шагналын мөнгөнөөс ХХОАТ-ын тухай хуульд заасны дагуу татвар суутгаж төвлөрүүлээгүй.

Энэ нь Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.11-т “суутган төлөгч” гэж Татварын ерөнхий хуулийн 6.1.19-д заасныг”, 7 дугаар зүйлийн 7.1-д “Албан татвар төлөгчийн цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлогод дараах орлогыг хамруулна”, 7.1.1-д “ажил олгогчтой байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээнд заасны дагуу авч байгаа үндсэн цалин, нэмэгдэл хөлс, нэмэгдэл, шагнал, урамшуулал, амралтын олговор, тэтгэвэр, тэтгэмж, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого”, 25 дугаар зүйлийн 25.1-д “Энэ хуулийн 4.1.11-д заасан суутган төлөгч албан татвар ногдуулахад доор дурдсан журмыг баримтална”, 25.1.1-д “энэ хуулийн 14, 18 дугаар зүйлд заасан орлогын дүнд энэ хуулийн 21.1-д заасан хувиар албан татвар ногдуулж, холбогдох төсөвт шилжүүлэх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Шагнал авсан багш нарын цалингаас хуульд заасан хувиар ХХОАТ суутгаж төсөвт төвлөрүүлэх.

3.2 Албан шаардлага

Аудитаар нийт 4.1 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага өгсөн.

1.Сагсай сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн Б/42 дугаар тушаалаар нягтлан бодогч, нярав нарт газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар зөрчилгүй дүгнэлт авсан гэж 2,513,000 төгрөгийн урамшуулал, аймгийн Боловсролын газрын даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн Б/100 дугаар тушаалаар сургуулийн захиралд 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар зөрчилгүй дүгнэлт авсан гэж 1,544,000 төгрөгийн урамшуулал олгож, төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх хэсгийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалт, Засгийн газрын 2019 оны “Журам батлах тухай” 05 дугаар

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2-т "Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна" гэсэн заалтыг хэтрүүлэн урамшуулал олгосон байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн тухай хууль, Засгийн газраас тогтоосон журмыг баримталж мөнгөн урамшууллыг тогтоосон хэмжээнээс хэтрүүлэн олгохгүй байх талаар албан шаардлага өгөв.

3.3 Зөвлөмж

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Сургууль нь худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө батлуулж, хэрэгжүүлээгүй /дотуур байрны хоол хүнс 183.8 сая төгрөг, үдийн хоол 102.6 сая төгрөг г.м/ байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 44.1-т Захиалагч батлагдсан төсөвт туссан төсөл, арга хэмжээ бүрээр худалдан авах ажиллагааг үр ашигтай төлөвлөж, батална.", 46.1-т "Захиалагч худалдан авах ажиллагааны хэрэгжилт, үр дүнг тухайн жилийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд заасан төсөл, арга хэмжээ бүрээр харьяалах дээд шатны төсвийн захирагчид цахим системээр тайлагнана." гэсэн заалттай нийцэхгүй, "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж: Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасны дагуу худалдан авах ажиллагааг төлөвлөж, хэрэгжүүлж ажиллах, цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмж, албан шаардлагын биелэлтийг 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
НДШ,ХХОАТ-ын өр төлбөрийг дутуу, бараа үйлчилгээний зардлыг 3346 төгрөгөөр илүү тусгасан	1	16,436.4	1	16,436.4			1	16,436.4				
Тайлант оны үр дүнг 123.5 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасан.	1	123,521.8			1	123,521.8	1	123,521.8				
Төсвийн гүйцэтгэлийг 7.5 сая төгрөгөөр	1	7,573.7			1	7,573.7	1	7,573.7				

